

נפרצה בלילה – נו.

נפרצה בלילה או שפרצה ליסטים וכו':

1. אמר רבה: והוא שחתרה.
2. אבל לא חתרה, מאי – חייב?
3. היכי דמי?
4. אילימא בכותל בריא – כי לא חתרה, אמאי חייב – מאי ה"ל למעבד?
5. אלא בכותל רעוע – כי חתרה, אמאי פטור? תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא!
6. הניחא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, אלא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב, מאי איכא למימר?
7. אלא מתניתין בכותל בריא, ואפילו לא חתרה, וכי איתמר דרבה – אסיפא איתמר: 'הניחה בחמה או שמסרה לחרש שוטה וקמן ויצתה והזיקה חייב' – אמר רבה: ואפי' חתרה.
8. לא מבעיא היכא דלא חתרה, דכולה בפשיעה הוא. אלא אפילו חתרה נמי – מהו דתימא הויא לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס, קמ"ל דכולה פשיעה היא.
9. מ"ט? דאמר ליה: מידע ידעת דכיון דשבקתה בחמה, כל טצדקא דאית לה למיעבד, עבדא ונפקא:

*****

קמ"ל (קא משמע לן)	בא להשמיע לנו	משנה	מתניתין	מאי?	מה (הדין)?
מ"ט (מאי טעמא)?	מה הטעם?	ומה ששינו את דברי רבה	וכי איתמר דרבה	היכי דמי?	איך מדובר?
דאמר ליה	שאמר לו (הניזק לבעל הבהמה)	על סוף (המשנה) שנינו	אסיפא איתמר	אילימא	אם תאמר
מידע ידעת	ידעת	לא צריך (לומר) היכן	לא מבעיא היכא	אמאי	מדוע
דשבקתה בחמה	הנחת אותה בשמש	שהכל היה מהו לומר? (הייתי חושב) יחשב הדבר	דכולה מהו דתימא הויה לה	מאי ה"ל (הוה ליה) למיעבד?	מה יש לו לעשות?
טצדקא	תחבולה			הניחא	נוח/מסתדר
דאית ליה למיעבד	שיש לה לעשות			למ"ד (למאן דאמר)	למי שאומר (סובר)
עבדא ונפקא	תעשה ותצא			מאי איכא למימר?	מה יש לומר?

*****

1. (שורה 1): לפי ההבנה הראשונית בגמרא, על המקרה במשנה שנפרצה הגדר בלילה והבהמה יצאה והזיקה שפטור, אמר רבה שמדובר במקרה בו הבהמה _____ עיין ברש"י ד"ה "והוא שחתרה" – מה הנימוק לדין המשנה? _____.
2. (שורה 2): הגמרא מדייקת מדברי רבה, שאם הגדר נפלה כאשר הבהמה לא _____ הדין יהיה שהבעלים _____ על נזקי הבהמה.

הניחה בחמה...

3. לאור זאת הגמרא מנסה לברר באיזה מקרה מדובר ושואלת על כך שאלה. השלם את הטבלה.

הערת הגמרא על הקושיה	מה קשה לגמרא?	על איזה מקרה קשה לגמרא? (חתרה/לא חתרה)	באיזה קיר מדובר?
			בכותל בריא
			בכותל רעוע

4. לפי תירוץ הגמרא, כשנאמר במשנה שנפרצה הגדר והבהמה יצאה והזיקה – באיזה מקרה מדובר?

---

5. על איזה מקרה מעמידה הגמרא את דברי רבה? נסח בלשונך את המקרה אחרי הסברו של רבה.

---

6. מה החידוש במקרה שעליו מדברת הגמרא - מדוע הייתי יכול לחשוב שבמקרה הזה הדין יהיה פטור? ומדוע אכן הדין שיהיה חייב?

*****

העמקה בעניין "תחילתו בפשיעה וסופו באונס – חייב"

מתוך "שיעורי הרב אהרון ליכטנשטיין – בבא מציעא" עמ' 54-57

<p>בשלב זה נוכל לחזור לשתי הבנות היסוד, שאיתן פתחנו את השיעור. ניתן ליצור תלות בין ההבנות הללו, לבין הנחיצות של אונס מחמת הפשיעה. לפי ההבנה שבה הפשיעה מקרינה על המציאות של האונס, סביר לדרוש אונס מחמת הפשיעה. שהרי אם אין שום קשר בין הפשיעה לבין האונס, כיצד נוכל לומר שזה לא אונס ממש? לעומת זאת, אם מבינים שהפשיעה משנה את הגדרות הגברא, וקובעת שהוא נידון כאדם החייב באונסין, אזי ניתן לוותר על הדרישה של אונס מחמת הפשיעה. שהרי מוקד הבנה זו הוא שהחויב העקרוני באונס נוצר כבר בראשית הסיפור. כבר ברגע הפשיעה קיבלנו אדם החייב באונס, ושום קשר נוסף לא נדרש.</p>	<p>הדעה המחייבת, זקוקה לנימוק משכנע - מדוע לחייב במקרה של אונס. כללית, אפשר להציע שתי הבנות מרכזיות לטובת דעה זו:</p> <p>הבנה אחת - אמת היא שמקרה של תחילתו בפשיעה וסופו באונס מוגדר כאונס, אך יש אישים החייבים באונס. ברגע שהמקרה מתחיל בפשיעה, משנה האדם את הסטטוס שלו, ומקבל מעמד של אחד האישים החייבים גם באונס.</p> <p>הבנה שנייה - מקרה של תחילתו בפשיעה וסופו באונס אינו מוגדר כאונס. הפשיעה מקרינה על הגדרת המקרה, וגם בסופו ניכרת נימה של פשיעה. לפיכך, אפשר לחייב במקרה שכזה את המזיק או השומר.</p> <p>ההבנה השנייה מתמקדת בשינוי הגדרות המציאות, באפיון המקרים בשטח. לעומת זאת, ההבנה הראשונה אינה פונה אל הגדרת המקרה, אלא קובעת את מעמד הגברא. גם בדיני שומרים וגם בדיני נזיקין, יש אישים החייבים באונס. בדיני שומרים מדובר, כמובן, בשואל. בדיני נזיקין אפשר לדמות לגולן או לאדם המזיק. כך או כך, קיים מודל הלכתי שאליו ניתן להסב את זה שתחילתו בפשיעה.</p>
---	--

7. מהם 2 ההבנות שמציג הרא"ל להסבר החיוב ב"תחילתו בפשיעה וסופו באונס"?

---

8. איזו נפק"מ הוא מציע כדי להבחין בין 2 הכיוונים הנ"ל?

---

9. כתוב מקרה שעונה להגדרות "תחילתו בפשיעה וסופו באונס" – הסבר אותו. מה לדעתך יהיה הדין באותו מקרה לאור דברי הרא"ל?
